

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര
പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ ഉത്തരകാണ്ഡേ

॥ ത്രയോദശഃ സർഗഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര
പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ ത്രയോദശഃ സർഗഃ ॥

രാവണേന നിർമാപിതേ ശയനാഗാരേ കുന്ദകർണസ്യ ശയനം
രാവണസ്യാത്യാചാരഃ കുബേരേണ ദൂതം പ്രേഷ്യ തസ്യ
പ്രബോധനം ക്രുദ്ധേന രാവണേന ദൂതസ്യ വധശ്ച

അഥ ലോകേശ്വരോത്സൃഷ്ടാ
തത്ര കാലേന കേനചിത് |
നിദ്രാ സമഭവത് തീവ്രാ
കുന്ദകർണസ്യ രൂപിണീ || 7.13.1 ||

തതോ ഭ്രാതരമാസീനം
കുന്ദകർണോബ്രവീദ് വചഃ |
നിദ്രാ മാം ബാധതേ രാജൻ
കാരയസ്വ മമാലയം || 7.13.2 ||

വിനിയുക്താസ്തതോ രാജ്ഞാ
ശിൽപിനോ വിശ്വകർമ്മവത് |
വിസ്തീർണം യോജനം സ്നിഗ്ധം
തതോ ദ്വിഗുണമായതം || 7.13.3 ||

ദർശനീയം നിരാബാധം
കുന്ദകർണസ്യ ചക്രിരേ |

സ്ഫാടികൈഃ കാഞ്ചനൈശ്ചിത്രൈഃ

സ്തംഭൈഃ സർവത്ര ശോഭിതം || 7.13.4 ||

വൈദ്യുദ്യകൃതസോപാനം

കിങ്കിണീജാലകം തഥാ |

ദാന്തതോരണവിന്യസ്തം

വജ്രസ്ഫടികവേദികം || 7.13.5 ||

മനോഹരം സർവസുഖം

കാരയാമാസ രാക്ഷസഃ |

സർവത്ര സുഖദം നിത്യം

മേരോഃ പുണ്യാം ഗുഹാമിവ || 7.13.6 ||

തത്ര നിദ്രാം സമാവിഷ്ടഃ

കുന്ദകർണോ മഹാബലഃ |

ബഹുന്യബ്ദസഹസ്രാണി

ശയാനോ ന ച ബുധ്യതേ || 7.13.7 ||

നിദ്രാഭിഭൂതേ തു തദാ

കുന്ദകർണേ ദശാനനഃ |

ദേവർഷിയക്ഷഗന്ധർവാൻ

സഞ്ജഘ്നേ ഹി നിരങ്കുശഃ || 7.13.8 ||

ഉദ്യാനാനി വിചിത്രാണി

നന്ദനാദീനി യാനി ച |

താനി ഗത്വാ സുസങ്കുലോ

ഭിനത്തി സ്ഥ ദശാനനഃ || 7.13.9 ||

നദീം ഗജ ഇവ ക്രീഡൻ

വൃക്ഷാൻ വായുരിവ ക്ഷിപൻ |

നഗാൻ വജ്ര ഇവോത്സൃഷ്ടോ
വിധ്യംസയതി രാക്ഷസഃ || 7.13.10 ||

തമാവൃത്തം തു വിജ്ഞായ
ദശഗ്രീവം ധനേശ്വരഃ |
കുലാനുരൂപം ധർമ്മജ്ഞാ
വൃത്തം സംസ്മൃത്യ ചാത്മനഃ || 7.13.11 ||

സൗഭ്രാത്രദർശനാർഥം തു
ദൂതം വൈശ്രവണസ്തദാ |
ലങ്കാം സമ്പ്രേഷയാമാസ
ദശഗ്രീവസ്യ വൈ ഹിതം || 7.13.12 ||

സ ഗത്യാ നഗരീം ലങ്കാ -
മാസസാദ വിഭീഷണം |
മാനിതസ്തേന ധർമ്മേണ
പൃഷ്ടശ്ചാഗമനം പ്രതി || 7.13.13 ||

പൃഷ്ട്വാ ച കുശലം രാജേജ്ഞാ
ജ്ഞാതീനാം ച വിഭീഷണം |
സഭായാം ദർശയാമാസ
തമാസീനം ദശാനനം || 7.13.14 ||

സ ദൃഷ്ട്വാ തത്ര രാജാനം
ദീപ്യമാനം സ്വതേജസാ |
ജയേതി വാചാ സമ്പൂജ്യ
തൃഷ്ണീം സമഭിവർത്ത || 7.13.15 ||

സ തത്രോത്തമപര്യങ്കേ
വരാസ്തരണശോഭിതേ |

ഉപവിഷ്ടം ദശഗ്രീവം

ദൂതോ വാക്യമമാബ്രവീത് || 7.13.16 ||

രാജൻ വദാമി തേ സർവം

ഭ്രാതാ തവ യദബ്രവീത് |

ഉഭയോഃ സദ്യശം വീര

വൃത്തസ്യ ച കുലസ്യ ച || 7.13.17 ||

സാധു പർയാപ്തമേതാവത്

കൃത്യശ്ചാരിത്രസംഗ്രഹഃ |

സാധു ധർമ്മേ വ്യവസ്ഥാനം

ക്രിയതാം യദി ശക്യതേ || 7.13.18 ||

ദൃഷ്ടം മേ നന്ദനം ഭഗ -

മുഷയോ നിഹതാഃ ശ്രുതാഃ |

ദേവതാനാം സമുദ്യോഗ -

സ്ത്വന്തോ രാജൻ മയാ ശ്രുതഃ || 7.13.19 ||

നിരാകൃതശ്ച ബഹുശ -

സ്ത്വയാഹം രാക്ഷസാധിപ |

സാപരാധോഽപി ബാലോ ഹി

രക്ഷിതവ്യഃ സ്വബാന്ധവൈഃ || 7.13.20 ||

അഹം തു ഹിമവത്പൃഷ്ഠം

ഗതോ ധർമ്മമുപാസിതും |

രൗദ്രം വ്രതം സമാസ്ഥായ

നിയതോ നിയതേന്ദ്രിയഃ || 7.13.21 ||

തത്ര ദേവോ മയാ ദൃഷ്ട

ഉമയാ സഹിതഃ പ്രഭുഃ |

സവ്യം ചക്ഷുർമയാ ദൈവാത്
തത്ര ദേവ്യാം നിപാതിതം || 7.13.22 ||

കാ ന്വേഷേതി മഹാരാജ
ന ഖൽവന്യേന ഹേതുനാ |
രൂപം ചാനുപമം കൃത്വാ
രുദ്രാണീ തത്ര തിഷ്ഠതി || 7.13.23 ||

ദേവ്യാ ദിവ്യപ്രഭാവേണ
ദഗ്ധം സവ്യം മമേക്ഷണം |
രേണുധ്വസ്താമിവ ജ്യോതിഃ
പിംഗലത്വമുപാഗതം || 7.13.24 ||

തതോഹമന്യദ് വിസ്തീർണം
ഗത്വാ തസ്യ ഗിരേസ്തടം |
തുഷ്ണീം വർഷശതാന്യഷ്ടൗ
സമധാരം മഹാവ്രതം || 7.13.25 ||

സമാപ്തേ നിയമേ തസ്മിം -
സ്തത്ര ദേവോ മഹേശ്വരഃ |
തതഃ പ്രീതേന മനസാ
പ്രാഹ വാക്യമിദം പ്രഭുഃ || 7.13.26 ||

പ്രീതോസ്മി തവ ധർമ്മജ്ഞ
തപസാനേന സുവ്രത |
മയാ ചൈതദ് വ്രതം ചീർണം
ത്വയാ ചൈവ ധനാധിപ || 7.13.27 ||

തൃതീയഃ പുരുഷോ നാസ്തി
യശ്ചരേദ് വ്രതമീദൃശം |

വ്രതം സുദുഷ്കരം ഹ്യേത -

നമയൈവോത്പാദിതം പുരാ || 7.13.28 ||

തത്സവിത്വം മയാ സൗമ്യ

രോചയസ്വ ധനേശ്വര |

തപസാ നിർജിതശ്ചൈവ

സഖാ ഭവ മമാനഘ || 7.13.29 ||

ദേവ്യാ ദഗ്ധം പ്രഭാവേണ

യച്ച സവ്യം തവേക്ഷണം |

പൈംഗൽയം യദവാപ്തം ഹി

ദേവ്യാ രൂപനിരീക്ഷണാത് || 7.13.30 ||

ഏകാക്ഷപിംഗലീത്യേവ

നാമ സ്ഥാസ്യതി ശാശ്വതം |

ഏവം തേന സവിത്വം ച

പ്രാപ്യാനുജ്ഞാമ ച ശങ്കരാത് || 7.13.31 ||

ആഗതേന മയാ ചൈവം

ശ്രുതസ്തേ പാപനിശ്ചയഃ |

തദധർമിഷ്ടംസംയോഗാ -

ന്നിവർത കുലദുഷണാത് || 7.13.32 ||

ചിന്ത്യതേ ഹി വധോപായഃ

സർഷിസംഘൈഃ സുരൈസ്തവ |

ഏവമുക്തോ ദശഗ്രീവഃ

കോപസംരക്തലോചനഃ || 7.13.33 ||

ഹസ്താൻ ദന്താംശ്ച സമ്പിഷ്യ

വാക്യമേതദുവാച ഹ |

വിജ്ഞാതം തേ മയാ ദൂത

വാക്യം യത് ത്വം പ്രഭാഷസേ || 7.13.34 ||

നൈവ ത്വമസി നൈവാസൗ

ഭ്രാത്രോ യേനാസി ചോദിതഃ |

ഹിതം നൈഷ മമൈതഥി

ബ്രവീതി ധനരക്ഷകഃ || 7.13.35 ||

മഹേശ്വരസഖിത്വം തു

മുഖഃ ശ്രാവയതേ കില |

നൈവേദം ക്ഷമണീയം മേ

യദേതദ് ഭാഷിതം ത്വയാ || 7.13.36 ||

യദേതാവൻമയാ കാലം

ദൂത തസ്യ തു മർഷിതം |

ന ഹന്തവ്യോ ഗുരുജ്യേഷ്ഠോ

മയായമിതി മന്യതേ || 7.13.37 ||

തസ്യ ത്വിദാനീം ശ്രുത്വാ മേ

വാക്യമേഷാ കൃതാ മതിഃ |

ത്രീൻ ലോകാനപി ജേഷ്ഠാമി

ബാഹുവീര്യമുപാശ്രിതഃ || 7.13.38 ||

ഏതൻമുഹൂർതമേവാഹം

തസ്യൈകസ്യ തു വൈ കൃതേ |

ചതുരോ ലോകപാലാംസ്താൻ

നയിഷ്ഠാമി യമക്ഷയം || 7.13.39 ||

ഏവമുക്ത്വാ തു ലങ്കേശോ

ദൂതം ഖഡ്ഗേന ജഘ്നിവാൻ |

ദദൗ ഭക്ഷയിതും ഹേനം

രാക്ഷസാനാം ദുരാത്മനാം || 7.13.40 ||

തതഃ കൃതസ്വസ്ത്യയനോ

രഥമാരുഹ്യ രാവണം |

ത്രൈലോക്യവിജയാകാങ്ക്ഷീ

യയൗ യത്ര ധനേശ്വരഃ || 7.13.41 ||

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ

ഉത്തരകാണ്ഡേ ത്രയോദശഃ സർഗഃ ||